	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
		Verzija: 1.0
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Šifra: RU - 03
		Stranica 1 od 6

GENERALNE SMJERNICE ZA ZAPOSLENIKE U PROIZVODNJI POVRĆA:

OPĆE MJERE ZAŠTITE

U svrhu čim uspješnije prevencije zaraze na radnim mjestima potrebno je:

- održavati udaljenost od najmanje jednog metra, preporuka je 2 metra distance, između ljudi u razgovoru te prilikom socijalnih interakcija,
- izbjegavati bliski kontakt sa svima koji pokazuju simptome respiratornih bolesti poput kašlja i kihanja,
- pridržavati se higijenskih mjera, posebice ako rad zahtijeva kontinuirani kontakt sa drugim osobama tijekom pretežitog dijela ili tijekom cijelog radnog vremena:
 - češće pranje ruku koje obuhvaća higijenskog gela na kraju pranja ruku,
 - u situacijama kada nije moguće pranje ruku, održavati higijenu uporabom higijenskog gela koji sadrži 70 % alkohola
 - prekrivanje usta i nosa prilikom kašljanja i kihanja sprječava daljnje širenje i kontaminacija) ili kašljanje u papirnatu maramicu koju je odmah potom potrebno baciti u zatvoreni koš za smeće te nakon toga oprati ruke,
- u slučaju lošeg osjećanja, temperature ili kašlja ne dolaziti na posao već se javiti doktoru obiteljske medicine.

Stoga je iznimno važno da s rukama koje nisu čiste ne dirate lice ili trljate oči

Ne dolazite na posao i ostanite dalje od poljoprivrednog proizvoda ukoliko imate simptome bolesti

Practicirajte tjelesno odstupanje - Prijedlog da se održava osobni razmak od 2 metra između zaposlenika u svim vrstama poslova. Zaposleniku koji ne dovrši svoj radni zadatak (npr. Berba jednog reda poljoprivrednog proizvoda ostali radnici ne smiju pomoći u dovršetku radnog zadatka ukoliko se time krši pravilo 2 metra.

Umanjite broj međusobnih dodira!

Operite ruke - Najučinkovitiji način pranja ruku je korištenje: sapun + voda 20 ili više sekundi potrebno je da temeljito očistite sve površine ruku i prstiju, a zatim odložite papirnate ručnike u pokrivenu posudu.

	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Verzija: 1.0
		Šifra: RU - 03
		Stranica 2 od 6

PRAVILNO PRANJE RUKU

-

1. Namočite ruke pod tekućom vodom.
-

2. Nanesite tekući sapun za pranje ruku.
-

3. Trljajte dlan o dlan obje ruke.
-

4. Trljajte dlan desne o nadlanicu lijeve ruke i obratno.
-

5. Isprepletite prste i trljajte dlan o dlan obje ruke.
-

6. Obuhvatite prste suprotne ruke i trljajte.
-

7. Kružnim pokretima jedne ruke trljajte palac druge ruke i obratno.
-

8. Vrhove prstiju desne ruke kružno trljajte o dlan lijeve ruke i obratno.
-

9. Isperite ruke tekućom vodom.
-

10. Osušite obje ruke papirnatim ručnikom.
-

11. Upotrebjenim papirnatim ručnikom zatvorite slavinu za vodu.

**TRAJANJE POSTUPKA
30 sekundi**

 HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Uputa za pravilno pranje ruku

Čišćenje, pročišćavanje i sušenje - Imajte na umu da čišćenje znači sapun i vodu, za čišćenje treba koristiti proizvod označen kao sredstvo za dezinfekciju, a sušenje znači da se površine nakon čišćenja sapunom i vodom mogu potpuno osušiti prije ponovne upotrebe (npr. stol za sortiranje i pakiranje poljoprivrednog proizvoda).

	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Verzija: 1.0
		Šifra: RU - 03
		Stranica 3 od 6

GENERALNE SMJERNICE ZA RAD U PROIZVODNJI POVRĆA NA OTOVRENOM I U ZAŠTIĆENIM PROSTORIMA:

Oprema i smjernice za rad koje moraju biti dostupne zaposlenicima za rad u proizvodnji, transportu, sortiranju, pakiranju i skladištenju povrćarskih kultura, na svim proizvodnim lokacijama na poljoprivrednom gospodarstvu:

- Sredstva za dezinfekciju, voda i sapun za ruke dostupna svim zaposlenicima:
 - Na poljima je potrebno osigurati priručnu opremu za pranje ruku (minimalno kanistar, sapun i papirnati ubrusi za sušenje ruku nakon pranja) slika 1.

Slika 1. Primjer poljskog seta za pranje ruku

- Istaknuti zdravstvene upute o tome kako i kada oprati ruke.
- Preporuka je radnicima osigurati vlastitu osobnu zaštitna oprema (OZO) sa navedenim imenom i prezimenom (npr. maske za lice, rukavice, pregače i kombinezoni).
- Potrebno je osigurati adekvatan prostor za odmor u kojem možete osigurati razmak od minimalno 2 metra između svakog zaposlenika.

	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
		Verzija: 1.0
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Šifra: RU - 03
		Stranica 4 od 6

- Prilikom rada u polju ili zaštićenom prostoru zaposlenici će raditi u svojim redovima prilikom berbe, prilikom sortiranja i pakiranja imati će svoje radne stanice.
- Svaki zaposlenik dovršiti će svoj red prilikom berbe ili drugog posla, a ostali zaposlenici mu ne smiju pomoći dovršiti isti ako se tako krši pravilo 2 metra.

Ako vaši radnici mogu raditi neovisno od drugih i održavati pravilo udaljenosti od 2 metra, ne moraju nužno nositi maske ili rukavice za vrijeme tih zadataka. Ukoliko ne možete osigurati pravilo dva metra, morate koristiti odgovarajuće OZO i druge intenzivne higijenske mjere.

Mijenjanje jednokratne osobne zaštitne opreme, kao što su kirurške maske i rukavice ovise o radnim zadacima, ali treba poštivati pravilo da se one mijenjaju kada se oštete, zaprljaju, pa treba osigurati adekvatnu količinu prema operaciji koja se radi. U dosadašnjoj praksi jednokratne rukavice su se mijenjale kada budu oštećene ili se zaprljaju do razine kada bi da ih ne nosite oprali ruke.

U poljoprivrednoj proizvodnji bitno je zaštititi i sam poljoprivredni proizvod koji potencijalno može prenijeti koronavirus na krajnjeg kupca nošenjem jednokratnih ili drugi maski za lice – kako bi spriječili potencijalno prenošenje kapljичne infekcije. Još uvijek nema konkretnih podataka o preživljavanju virusa na poljoprivrednim proizvodima, pa je neophodno da se i ovdje provode mjere sprječavanja širenja koronavirusa.

Dakle, maska se nosi kako biste zaštitili druge, a ne sebe – a to vrijedi i u slučaju koronavirusa.

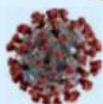
Zaštitna maska ili respirator nosi se u slučaju:

- Ako ste zdravi, masku trebate nositi samo ako vodite brigu o osobi s sumnjom na infekciju koronavirusom.
- Nosite masku ako kašljete ili kišete i obavezno tijekom procesa berbe poljoprivrednog proizvoda, transporta ubranog poljoprivrednog proizvoda, sortiranja i pakiranja.
- Maske su učinkovite samo ako se koriste u kombinaciji s čestim čišćenjem ruku s alkoholnim (ili drugim dezinfekcijskim sredstvom) ili sapunom i vodom.
- Ako tijekom rada koristite zaštitnu masku, tada je potrebno slijediti ova pravila:
 - Prije nego što stavite masku, očistite ruke dezinfekcijskim sredstvom ili sapunom.
 - Pokrijte usta i nos maskom i pazite da ne postoje praznine između vašeg lica i maske.
 - Izbjegavajte dodirivanje maske tijekom upotrebe; ako to učinite, očistite ruke dezinfekcijskim sredstvom ili sapunom.
 - Zamijenite masku novom nakon 2 – 3 sata te ako je vlažna i nemojte ponovno koristiti maske za jednokratnu upotrebu.
 - Za uklanjanje maske: uklonite je odostraga (ne dodirujte prednju stranu maske); odmah odbacite u zatvorenu posudu; očistite ruke dezinfekcijskim sredstvom ili sapunom.

	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Verzija: 1.0 Šifra: RU - 03 Stranica 5 od 6

Zaštita koju pružaju maske i respiratori opisana je na slici 2., te je preporuka da se za potrebe proizvodnje poljoprivrednih proizvoda na otvorenom i u zatvorenim prostorima koriste maske (kirurška maska i maska klase N95), što uz pridržavanje pravila od 2 metra osigurava dovoljnu zaštitu za zdrave zaposlenike. Same kirurške i N95 maske potrebno je mijenjati svakih 2 – 3 sata (prema uputama) kako ne bi postale žarište virusa i na taj način zarazile nositelja.

Uz pridržavanje ostalih navedenih mjera u sprječavanju širenja koronavirusa, zaposlenicima u poljoprivrednoj proizvodnji nije potrebno osigurati veći stupanj zaštite.

VRSTA MASKI I RESPIRATORA I STUPANJ ZAŠTITE OD COVIDA-19*				
maske (1)		respiratori (2)		
				
KIRURŠKA MASKA	N95	FFP2	FFP3	P100
PROPUSNOST				
2 mikrona 2000 nm	0,3 mikrona 300 nm	0,3 mikrona 300 nm	0,023 mikrona 20 nm	0,02 mikrona 20 nm
UČINKOVITOST ZAŠTITE PROPUSNOSTI KOD COVID-19				
NE	NE	NE	DA	DA
	KORONAVIRUS COVID-19 0,12 micron (0,06 - 0,14) 120 nm (60 - 140)		* prema aerosolnom prijenosu (1) štite druge od osobe koja nosi masku (2) štite osobu koja nosi respirator	
			IZVOR: www.MedicinskaSestra.eu	

Slika 2. Vrste maski i respiratora i stupanj zaštite od COVID-19
Izvor: Jutarnji list

	DOKUMENTACIJA SUSTAVA KVALITETE	Datum: 28.03.2020.
		Verzija: 1.0
	RADNA UPUTA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA KORONAVIRUSA TIJEKOM RADA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI	Šifra: RU - 03
		Stranica 6 od 6

PROCEDURE I POSTUPCI PRIJE I PRILIKOM BERBE I RADA U POLJU:

A. PRIJE BERBE:

1. Izmjeriti tjelesnu temperaturu radnika prilikom dolaska na posao i evidentirati podatke u kontrolnu listu (u slučaju povišene temperature ne dozvoliti nastavak rada),
2. Provesti dezinfekciju ruku radnika (dezinficijensi na bazi alkohola > 60 % ili sapun i voda),
3. Zaposlenicima podijeliti zaštitne rukavice (jednokratne),
4. Zaposlenicima podijeliti zaštitne maske (jednokratna).

B. RAD U POLJU (BERBA):

1. Obvezno korištenje zaštitne opreme (rukavice i maska),
2. Prilikom berbe držati se propisane minimalne udaljenosti od 2 metra (brati svaki drugi red, 1,5 m je razmak između redova),
3. Radnik prilikom iznošenja transportne ambalaže sa poljoprivrednim proizvodom istu stavlja na mjesto određeno za ovu namjenu radi izbjegavanja mogućeg kontakta sa drugim radnikom.

C. NAKON BERBE:

1. Evidentirati eventualne zdravstvene poteškoće zaposlenika,
2. Skidanje i pravilno odlaganje osobnih zaštitnih sredstava korištenih tijekom berbe,
3. Dezinfekcija ruku.